

Zingeving in alle kleuren van de regenboog

Karin Pool
Roze in Wit
Longarts en
Kaderarts palliatieve zorg

Flori Sintenie
Treat it Queer
Basisarts

Leerdoelen

- **Basiskennis** van LHBTIQ+ helpt om zingeving beter te kunnen bespreken en begeleiden
- Waarom het belangrijk is om seksuele, gender en sekse diversiteit ***zichtbaar*** te maken in de zorg
- Wat is LHBTIQ+ sensitieve **communicatie**?

Zingeving in alle kleuren van de regenboog

- Zorg voor LHBTIQ+ mensen is hetzelfde als voor iedereen
- Het is geen speciale of andere zorg

Indeling

- Casus
- Zichtbaarheid van LHBTIQ+ in de zorg: oprichting Roze in Wit
- Aandachtspunten op de vier dimensies
- Waar staan al die letters voor
- Uitleg verschillende begrippen
- Sensitieve communicatie

Casus

Aan het begin van mijn loopbaan als longarts leerde ik haar kennen

Ik heb veel van haar geleerd, maar had een aantal dingen liever tevoren geweten

Waarom hebben we RozeinWit opgericht

- Veiligheid LHBTI+ medisch studenten en beginnende artsen
  - op veel plekken nog hiërarchisch en macho
  - kwetsbaarheid is not done
  - tijdens co-schappen elke paar weken een andere stageplek

Waarom hebben we RozeinWit opgericht

- Veiligheid LHBTI+ medisch studenten en beginnende artsen

“Is het wel nodig?”

→ ja want belangrijk om bewust te zijn van de voelsprietten

- die worden meegenomen op werkplek en in spreekkamer
- beginnende artsen die niet uit de kast durven komen

Waarom hebben we RozeinWit opgericht

- Veiligheid LHBTI+ medisch studenten en beginnende artsen

“Is het wel nodig?”

“ik behandel iedereen gelijk”

→ maar je kunt pas gelijkwaardige zorg leveren als je de verschillen en aandachtspunten kent

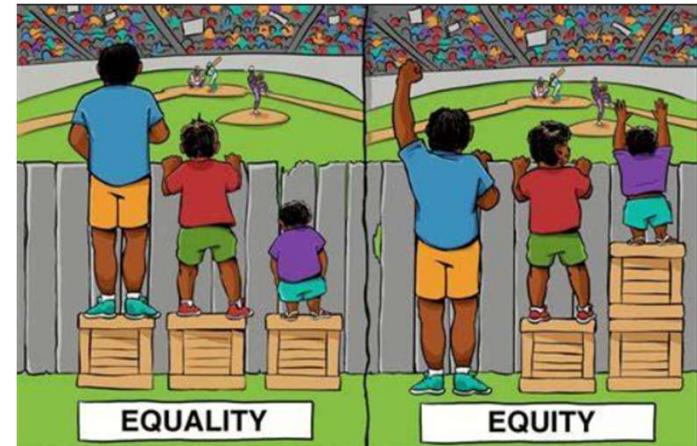
Waarom hebben we RozeinWit opgericht

- Veiligheid LHBTI+ medisch studenten en beginnende artsen

“Is het wel nodig?”

“ik behandel iedereen gelijk”

→ maar je kunt pas gelijkwaardige zorg leveren als je de verschillen en aandachtspunten kent

Waarom hebben we RozeinWit opgericht

- Veiligheid LHBTI+ medisch studenten en beginnende artsen

“Is het wel nodig?”

→ ja want grote groep collega's
én patienten

→ 10% is niet heteroseksueel of cis-gender

Waarom hebben we RozeinWit opgericht

- Veiligheid LHBTI+ medisch studenten en beginnende artsen

“Is het wel nodig?” → JA!

Als je de voelsprietten, verschillen en aandachtspunten weet, zorg je voor veiliger en beter opleidingsklimaat én zorg

Waarom hebben we RozeinWit opgericht

- Veiligheid LHBTI+ medisch studenten en beginnende artsen

→ **zichtbaarheid**

Meestal is er geen probleem/
heeft de ander er geen probleem mee.

Maar dat wéét je niet, dus je gaat je voelsprietten gebruiken

Waarom is het belangrijk

- Veilige opleidings- en werkomgeving
  - speerpunt KNMG
  - ook andere beroepsgroepen zijn ermee aan de slag
- Veiligere en betere (gelijkwaardige) zorg
  - kennis van de diversiteit
  - kennis van gezondheidsproblemen in LHBTIQ+ groep
  - sensitieve communicatie

Wat doen wij

- Onderwijs: curriculum, lezingen, onderwijsmateriaal
- Wetenschappelijk onderzoek (o.a. taskforce EAPC)
- Zichtbaar zijn
- Website met informatie en artsenlijst
- Gesprekspartner
  - LHBTIQ+ organisaties
  - Alliantie Gezondheidszorg Op Maat
  - Zorginstellingen
  - Overheid (NCDR)

Juf Danielle x Roze in Wit presenteren

LHBTIQ+ Basiskennis

Wat alle zorgverleners moeten weten over LHBTIQ+

Scan de QR code of ga naar:
[RozeinWit.nl/informatie](https://rozeinwit.nl/informatie)

Aandachtspunten op de vier dimensies

- Veiligheid: - in 71 landen strafbaar
  - agressie, ook in landen waar LHBTIQ+ niet strafbaar is
  - discriminatie en vooroordelen

→ Zero flags project

Aandachtspunten op de vier dimensies

- Veiligheid: - in 71 landen strafbaar
  - agressie, ook in landen waar LHBTIQ+ niet strafbaar is
  - discriminatie en vooroordelen
  - micro agressie (grappige grapjes)
  - onveilige ervaringen in de zorg (hospice)
  - aantasting lichaam (intersekse personen)

Aandachtspunten op de vier dimensies

- Veiligheid
- Psychische problemen: - meer angststoornissen en depressie
  - meer verslaving
  - negatief zelfbeeld tot walging van jezelf

Aandachtspunten op de vier dimensies

- Veiligheid
- Psychische problemen
- Sociale problemen:
  - verstoting door familie
  - verstoting door (geloof) gemeenschap
  - niet jezelf durven tonen
  - niet de liefde voor de ander durven tonen
  - ouderen: weer in de kast

Aandachtspunten op de vier dimensies

- Veiligheid
- Psychische problemen
- Sociale problemen
- Lichamelijke problemen:
  - minder goede zelfzorg
  - gevolgen van verslaving
  - gevolgen van lichamelijke ingrepen

Aandachtspunten op de vier dimensies

- Veiligheid
- Psychische problemen
- Sociale problemen
- Lichamelijke problemen
- Existentiële problemen:
  - je nergens bij horen voelen
  - niet kunnen identificeren
  - existentiële crisis
  - minder erkenning (diepte) relatie
  - terug in de kast

'Treat it Queer'

Over mijzelf

- Flori Sintenie
- Die/diens
- ANIOS
  - Verslavingsgeneeskunde, SEH, huisartsgeneeskunde
- Persoonlijke ervaring met transitie

Inhoud

- I. Uitleg termen/begrippen
- II. Inclusievere communicatie
- III. In de praktijk
- IV. Take home message

I. Terminologie

LHBTQIA+

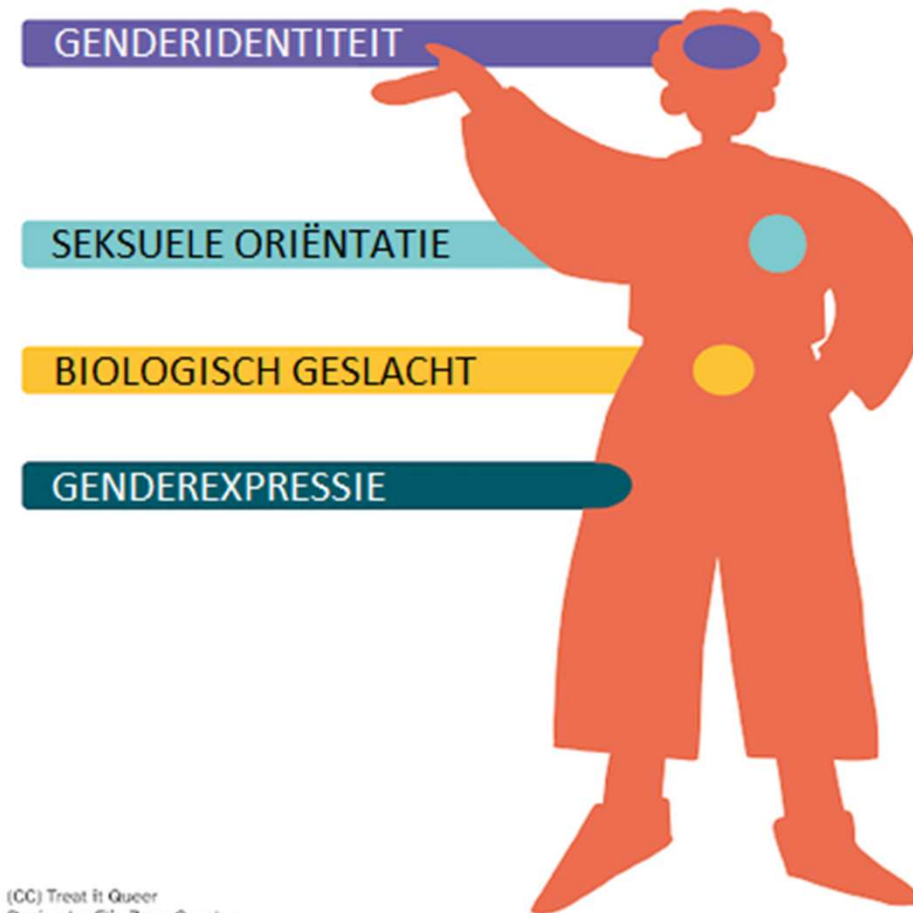

- Lesbisch
- Homoseksueel
- Biseksueel
- Transgender
- Queer
- Intersekse
- Aseksueel

Uitleg begrippen

(CC) Treat it Queer
Design by: Eila Zeno Covolan

Normativiteit

- Categorieën, labels
- Meest voorkomend, gemiddeld, sociaal geaccepteerd
- Kan leiden tot pathologiseren

→ Queer Theory

II. Inclusievere communicatie

Relevantie

- Veilig genoeg voelen om informatie te delen
- Gezien/gehoord worden
- Relatie hulpverlener met patiënt
- Ruimte voor diversiteit en inclusie
- Deel patiëntenpopulatie is transgender of genderdivers

Inclusiever taalgebruik / genderinclusiviteit

Voornaamwoorden

- Vrouwelijk: “Kan je haar binnenroepen? Zij wacht op haar uitslag.”
- Mannelijk: “Kan je hem binnenroepen? Hij wacht op zijn uitslag.”
- Neutraal: “Kan je die binnenroepen? Die wacht op diens uitslag.”
“Kan je hen binnenroepen? Hen wacht op hun uitslag.”
- Genderinclusieve termen, formulieren, toiletten e.d.

III. In de praktijk

Tips bij de anamnese

- Veilige context
- Uitvragen i.p.v. zelf invullen
- Balans te veel / te weinig vragen
- Leg relevantie uit
- Wees respectvol & bereid om bij te leren
- Voornaamwoorden

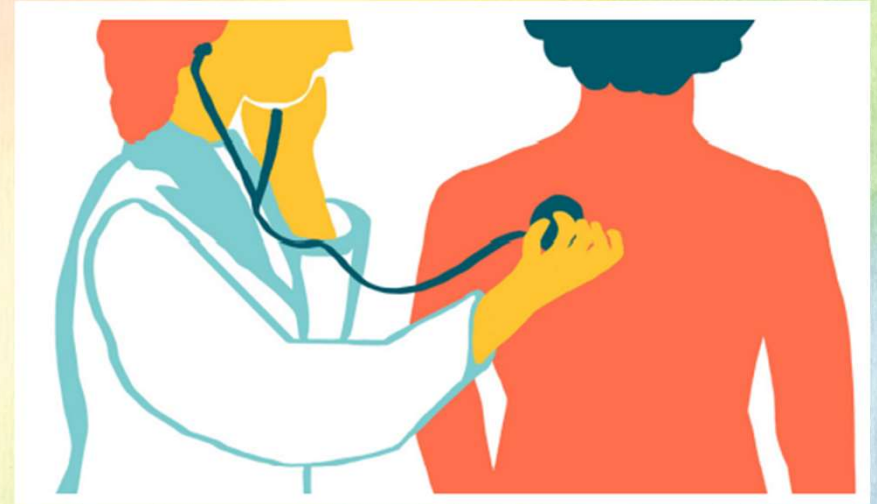

Tips bij lichamelijk onderzoek (LO)

- Realiseer u dat het LO confronterend kan zijn
- Leg van tevoren uit wat u gaat doen en waarom
- Vraag vooraf uit of iemand het spannend vindt, en/of negatieve ervaringen heeft

Algemene praktische tips

- Eigen voornaamwoorden: bij voorstellen, op badge, in e-mailhandtekening
- Flyers
- Regenboog pin/vlaggetje
- Roze in wit: lijst LHBTI+ vriendelijke artsen

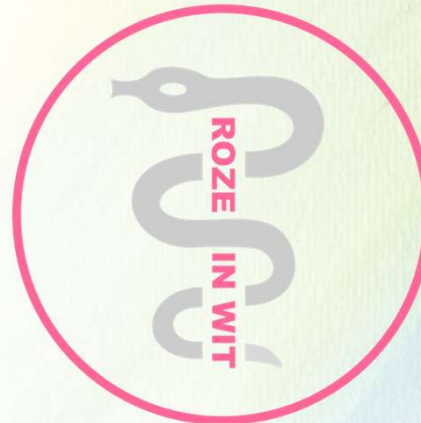
IV. Take home message

- Veel recente ontwikkelingen (sociaal, wetenschappelijk, politiek)
- Gelijkwaardige zorg vraagt kennis van diversiteit en verschillen
- Belang identiteit te erkennen
- Denk aan: belang zichtbaarheid
- Denk aan: voelsprietten
- Inclusievere communicatie: kost tijd en gewenning

Tot slot

- www.treatitqueer.org; @treatitqueer
- Bij vragen of twijfels zijn wij te benaderen
- Zakkaartjes online

Juf Danielle x Roze in Wit presenteren

LHBTIQ+ Basis kennis

Wat alle zorgverleners moeten weten over LHBTIQ+

Scan de QR code of ga naar:
RozeInWit.nl/informatie

- www.rozeinwit.nl
- info@rozeinwit.nl